

А́ВТОР (лат. au(c)tor — засновник; творець; родоначальник; поручитель; письменник та ін.) — фізична особа, творча праця якої продукує твір. А. твору може бути будь-яка фіз. особа незалежно від статі, віку, громадянства, стану дієздатності. Авторські права (А. п.) у продуцента твору виникають відразу, як тільки досягнутий творчий результат втілюється в об'єктивну форму, що забезпечує його сприйняття ін. особами. При цьому не має значення, обнародований твір чи ні, повністю закінчений чи становить ескіз або начерк. Не впливають на визнання особи А. форма, призначення і цінність твору. Для визначення особи автором від неї не вимагається виконання будь-яких формальностей, будь-якої згоди чи будь-якої угоди. Іноземці та особи без громадянства користуються своїми А. п. без обмежень, нарівні з нац. А. За відсутності доказів іншого, А. твору вважається особа, зазначена як А. на оригіналі або примірникові твору (презумпція володільця А. п.). А. є первин. суб'єктом, якому належить А. п. Перекладачам і авторам ін. похід. творів належить А. п. на здійснені ними переклад, переробку, аранжування. Перекладач і автор ін. похід. твору користується А. п. на створений ним продукт за умови дотримання ними прав А., твір якого зазнав перекладу, переробки, аранжування. А. п. перекладачів і авторів ін. похід. творів не перешкоджає ін. особам здійснювати свої переклади і переробки тих самих творів. А. збірника та ін. складених творів (упорядникові) належить А. п. на здійснений ним підбір і розташування матеріалів, що є результатом творчої праці (упорядкування). Упорядник збірника користується А. п. за умови дотримання ним прав А. кожного з творів, включених до складеного твору. А. творів, включених до складеного твору, мають право використовувати свої твори незалежно від складеного твору, якщо інше не передбачено автор. договором. А. п. упорядника збірника не перешкоджає ін. особам здійснювати самостійний підбір або розташування тих

самих матеріалів для продукування своїх творів. Видавцеві енциклопедій, енциклопед. словників, період. збірників, збірників наук. праць, газет, журналів та ін. період. видань належать виключні права на використання таких видань у цілому. А. творів, включених до ін. видань, зберігають виключні права на використання своїх творів незалежно від видання в цілому, якщо інше не передбачено договором на створення такого видання. А. аудіовізуал. твору більшістю нац. законодавств визнаються реж.-постановник, А. сценарію, музики, спеціально створеної для даного аудіовізуал. твору. Укладення договору на створення аудіовізуал. твору передбачає передачу А. муз. твору з текстом або без нього, зберігає право А. на винагороду за публічне виконання його муз. твору. При використанні аудіовізуал. твору, який включає даний муз. твір А. раніше наявних творів, включених до аудіовізуал. твору або перероблених для нього, зберігають А. п. на свої твори і можуть використовувати їх окремо від аудіовізуал. твору. Особи, спільна творча праця яких продукує твір, є співавторами. А. п. на такий твір належить А. спільно і незалежно від того, чи утворює такий твір одне нероздільне ціле, чи складається з частин, кожна з яких має і самост. значення. А. п. на твір, виготовлений у порядку виконання служб. завдання або служб. обов'язків, належить А. Майнові права на нього належать роботодавцеві, якщо договором між ним і А. не передбачено інше. А. належать виключні особисті немайнові права (право авторства, право на ім'я, право на обнародування, право на захист репутації А.), які є невідчужуваними і охороняються безстроково. А. має право використати або дозволити використати твір під власним ім'ям, псевдонімом (вигадалим ім'ям) або без позначення імені (анонімно). А. або ін. особі, яка має А.п., належать виключні майнові права на використання твору в будь-якій формі і будь-яким способом. (Див. [Авторське право і суміжні права](#)).

В. С. Дроб'язко

Бібліографічний опис:

Автор / В. С. Дроб'язко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42474>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).